Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/2283

10.10.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2024/2283,

annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan kemikaaliviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan kemikaaliviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0135/2024),

A. toteaa, että Euroopan kemikaaliviraston tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2022 oli 114 777 691 euroa, mikä merkitsee 5,83 prosentin lisäystä vuoteen 2021 verrattuna; ottaa huomioon, että viraston talousarvio rahoitetaan pääasiassa kahdesta tulolähteestä eli perityistä maksuista ja unionin yleisestä talousarviosta suoritettavasta rahoitusosuudesta;

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2022 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja asianmukaiset (sääntöjenmukaiset);

C. ottaa huomioon, että viraston hankinta-alan osalta vuonna 2022 ei raportoitu korjaavia toimia edellyttävistä seikoista eikä aiempien vuosien tarkastuksista ja arvioinneista ole käynnissä tai kesken korjaavia toimia;

D. ottaa huomioon, että viraston sisäisen valvonnan järjestelmien osalta vuonna 2022 ei raportoitu korjaavia toimia edellyttävistä seikoista eikä aiempien vuosien tarkastuksista ja arvioinneista ole käynnissä tai kesken korjaavia toimia;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että varainhoitovuonna 2022 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 98,61 prosenttia, mikä merkitsee hienoista 0,23 prosentin vähennystä vuoteen 2021 verrattuna, ja että kyseisen vuoden maksumäärärahojen käyttöaste oli 85,06 prosenttia, mikä merkitsee 1,17 prosentin vähennystä vuoteen 2021 verrattuna;

2. palauttaa mieliin, että virasto saa rahoituksensa alan yritysten suorittamista maksuista ja tasapainottavasta unionin rahoituksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 ([2]), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 ([3]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 528/2012 mukaisesti ([4]); korostaa, että maksujen määriin ja ajoitukseen liittyy suurta epävarmuutta, koska maksut ovat kertaluonteisia ja sidoksissa kemianteollisuuden toimijoiden strategisiin päätöksiin; muistuttaa komission luvanneen ehdotuksen kemikaaliviraston hallinnon vahvistamiseksi ja sen rahoitusmallin kestävyyden parantamiseksi vuonna 2020; vaatii komissiota esittämään sen välittömästi;

3. toteaa tyytyväisenä, että viraston saamat maksutulot ovat vuonna 2022 kasvaneet ensimmäisen kerran asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH-asetus) mukaisen rekisteröinnin lopullisen määräajan mentyä umpeen vuonna 2018 ja virasto on joutunut turvautumaan unioniin toimintansa rahoittamiseksi hieman aiempaa vähemmän;

([1]) EUVL C 453, 29.11.2022, s. 39.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18. joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16. joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1).

Toiminnan tuloksellisuus

4. panee merkille, että virasto on liikkeellepaneva voima, kun pannaan täytäntöön unionin kemikaalilainsäädäntöä kansanterveyden ja ympäristön sekä innovoinnin ja kilpailukyvyn hyväksi; toteaa, että virasto kerää, arvioi ja jakaa tietoja kemikaaleista, auttaa yrityksiä noudattamaan lainsäädäntöä ja edistää kemikaalien turvallista käyttöä;

5. panee merkille, että virasto toteutti 93 prosenttia työohjelman tavoitteista ja saavutti 151 vuodelle 2022 suunnitellusta 162 erityistoimesta ja -tuotoksesta ja että kahdeksan toimea oli suunnitellusti edelleen käynnissä; panee lisäksi merkille, että kolmen päätökseen saattamattoman toimen osalta olisi vaadittu joko jäsenvaltioiden toimenpiteitä tai toimintalinjan tärkeydestä tinkimistä;

6. panee merkille, että virasto keskittyi keskeisten tehtäviensä toteuttamiseen ja Euroopan komission tukemiseen kestävyyttä edistävän kemikaalistrategiansa täytäntöönpanossa hallintoneuvoston strategiasuunnitelmassa vuosiksi 2019–2023 ja sen vuonna 2021 suoritetussa tarkastuksessa esittämien suuntaviivojen mukaisesti;

7. kiinnittää huomiota joihinkin viraston vuonna 2022 kohtaamiin haasteisiin, kuten vuonna 2021 havaittuun lupajärjestelmän tehottomuuteen, jonka vuoksi yhä useamman kuusiarvoista kromia koskevan hakemuksen käsittelyn on määrä jatkua vuonna 2023, mikä vie tiedekomiteoiden lausuntojen antamiseen liittyviä resursseja, sekä kokeneiden jäsenten puutteeseen; panee lisäksi merkille, että jäsenvaltiot toimittivat vähäisen määrän biosiditehoaineita koskevia alustavia arviointikertomuksia, mikä vaikeuttaa arviointien päätökseen saattamista asetuksessa (EU) N:o 528/2012 asetettuun vuoden 2024 lopun määräaikaan mennessä; korostaa, että virasto on tehoaineita koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti pyrkinyt viime vuosina tukemaan jäsenvaltioita, jotta ne saavuttaisivat edistystä asiassa;

8. antaa tunnustusta viraston toimista, joilla kehitetään vaihtoehtoja eläinkokeille ja lisätään tämän työn tehokkuutta ja näkyvyyttä;

Tehokkuus ja hyödyt

9. antaa virastolle tunnustusta sen tehokkuushyötyjä koskevasta strategiasta, jolla pyritään saavuttamaan lisäarvoa tulosperusteisella hallinnolla, ja uusien suunnittelua ja ilmoittamista tukevien välineiden kehittämisestä, jotka ovat käyttäjäystävällisempiä, joiden ilmoitusvalmiudet ovat parempia ja jotka säästävät koko henkilöstön aikaa; panee merkille, että ilmoittamisen osa-alueita on tarkistettu siten, että ne vastaavat paremmin viraston työohjelmaa ja mahdollistavat virastotason ja yksittäisten henkilöstön jäsenten tavoitteiden paremman yhteensovittamisen;

10. panee merkille, että vuonna 2022 virasto myös aloitti infrastruktuurikapasiteetin optimoinnin vähentääkseen IT-infrastruktuurin ylimääräistä kapasiteettia mahdollisuuksien mukaan ja että vuoden jälkipuoliskon tulokset osoittavat viraston pystyneen vähentämään tällaisen infrastruktuurin (sekä suoritinten että työmuistin) käyttöä noin 25 prosenttia; on tyytyväinen optimoinnin hyväksi tehtäviin ponnisteluihin ja kannustaa virastoa jatkamaan niitä;

11. panee merkille, että virasto jatkaa sisäisen tarkastuksen yksikkönsä yhteiskäyttöä Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston (aiemmin Euroopan GNSS-virasto) kanssa; panee merkille, että virasto ja Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen pitävät säännöllisesti yhteyttä käytännön työssä ja ylemmän johdon tasolla arvioiden ja hyödyntäen jatkuvasti yhteistyömahdollisuuksia (arvioimalla työohjelmia yksityiskohtaisesti);

12. panee lisäksi merkille, että virasto jatkoi strategista yhteistyötään Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen kanssa tarjotakseen pilvipalvelujensa kautta toimitettavaa IUCLID-tietomuotoa palveluna sitä työtä varten, jota Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen tekee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 ([5]) perusteella, minkä tuloksena saavutettiin mittakaavaetuja laajentamalla olemassa olevia tietojärjestelmiä;

13. muistuttaa, että on tärkeää lisätä paitsi viraston sisäisen toiminnan ja hallinnoinnin digitalisaatiota myös nopeuttaa menettelyjen digitalisaatiota; korostaa, että viraston on jatkossakin toimittava tässä suhteessa ennakoivasti, jottei virastojen välille pääse syntymään digitaalista kuilua; kehottaa kuitenkin kiinnittämään huomiota siihen, että on toteutettava kaikki tarvittavat turvatoimet, jotta vältetään käsiteltävien tietojen verkkoturvallisuuteen kohdistuvat riskit; vaatii lisäämään toimia erityisesti Venäjältä tai Kiinasta peräisin olevien kyberhyökkäysten tai soluttautumisyritysten torjumiseksi;

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21. lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1).

14. arvostaa sitä, että virasto on toteuttanut toimia ”yksi aine – yksi arviointi” -periaatteen edistämiseksi yhteistyössä Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen kanssa, jotta varmistetaan parempi johdonmukaisuus tehoaineiden vaarojen ja riskien arvioinnissa;

Henkilöstöpolitiikka

15. panee merkille, että 31. joulukuuta 2022 henkilöstötaulukosta oli täytettynä 98,07 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 467 väliaikaisesta toimesta 458 oli täytettynä (sama määrä hyväksyttyjä toimia kuin vuonna 2021); panee merkille, että vuonna 2022 viraston palveluksessa oli lisäksi 128 sopimussuhteista toimihenkilöä, 48 tilapäistä työntekijää, viisi konsulttia ja kaksi lähetettyä kansallista asiantuntijaa;

16. palauttaa mieliin, että on tärkeää varmistaa sukupuolten tasapuolinen edustus henkilöstössä, ja suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti siihen, että virasto on pannut täytäntöön toimintasuunnitelman toteuttaakseen vuonna 2022 hyväksytyn monimuotoisuutta ja osallisuutta koskevan peruskirjansa, jonka tavoitteena on muiden osallisuutta edistävien toimenpiteiden ohella saavuttaa sukupuolten tasapuolinen edustus viraston johtoryhmässä; pyytää virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle toimintasuunnitelmansa täytäntöönpanosta; on tietoinen, että tulosten saavuttaminen tällä osa-alueella vaatii aikaa; panee kuitenkin merkille, että sukupuolten tasapuolinen edustus viraston ylemmässä ja keskijohdossa on parantunut hieman siten, että toimissa oli 76 prosenttia miehiä (82 prosenttia vuonna 2021) ja 24 prosenttia naisia (18 prosenttia vuonna 2021); panee merkille, että henkilöstön yleinen sukupuolijakauma oli 261 miestä (45 prosenttia) ja 317 naista (55 prosenttia);

17. panee tyytyväisenä merkille, että 31. joulukuuta 2022 virastolla oli henkilöstöä 26 jäsenvaltiosta; panee merkille, että 32 prosenttia viraston henkilöstöstä on sen jäsenvaltion kansalaisia, jossa virasto sijaitsee; muistuttaa maantieteellisen tasapainon tärkeydestä ja kannustaa virastoa jatkamaan tarvittavia toimenpiteitä tasapainoisen ja oikeudenmukaisen maantieteellisen edustuksen varmistamiseksi; on kuitenkin huolissaan viraston ylemmän ja keskijohdon maantieteellisestä tasapainosta, koska ainoastaan yksi johtaja on keskisestä Itä-Euroopasta; vaatii tekemään parannuksia; pyytää virastoa raportoimaan asiasta vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

18. panee merkille, että virastolla on työntekijöiden ihmisarvoisen kohtelun suojelua sekä työpaikkakiusaamisen ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemistä koskevat toimintaperiaatteet ja että se kuuluu virastojen väliseen häirintäyhdyshenkilöiden työryhmään; odottaa saavansa sen raportin ja suositukset; panee merkille, että vuonna 2022 ei ilmoitettu häirintätapauksista, ja kannustaa virastoa jatkamaan ja kehittämään työtä tapausten ehkäisemiseksi myös tulevaisuudessa;

19. panee merkille, että maaliskuusta 2022 alkaen viraston henkilöstö alkoi palata asteittain viraston tiloihin ja että lokakuussa 2022 alettiin soveltaa uusia hybridityösääntöjä; toteaa tässä yhteydessä, että uusilla säännöillä edistetään joustavuutta ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia samalla kun säilytetään sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja yhteistyö edellyttämällä säännöllistä viikoittaista läsnäoloa toimistolla;

20. panee merkille, että virasto hyödynsi enemmän sisäistä liikkuvuutta vastatakseen muuttuviin teknis-tieteellisen ja hallinnollisen asiantuntemuksen tarpeisiin työssään: panee merkille, että tällä tarjottiin mahdollisuuksia uralla etenemiseen ja siten motivoitiin viraston henkilöstöä ja ylläpidettiin korkean suoritustason, jatkuvan parantamisen ja reagointivalmiuden kulttuuria; on tyytyväinen, että virasto käynnisti uusia esimerkiksi mentorointiin ja valmennukseen liittyviä aloitteita työntekijöiden motivoimiseksi ja osaamisen kehittämiseksi;

21. korostaa, että on varmistettava riittävä henkilöstömäärä, joka vastaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, unionin kestävyyttä edistävän kemikaalistrategian, kiertotalouden toimintasuunnitelman ja erityisesti saasteettomuustavoitteen tarpeita ja niiden lisäämien tehtävien määrää;

Eturistiriitojen ehkäiseminen ja hallinta sekä avoimuus

22. panee merkille, että virasto tunnisti toimiensa perusteellisen riskinarvioinnin perusteella ne prosessit ja osaprosessit, joissa eturistiriitoja on hallinnoitava; panee lisäksi merkille, että kaikissa näissä prosesseissa prosessin omistaja arvioi vuosittaiset sidonnaisuuksia koskevat vakuutukset aina, kun henkilöstön jäsenelle osoitetaan tehtävä, ja että joissakin arkaluonteisissa prosesseissa tätä täydennetään henkilöstön jäsenen tapauskohtaisella vakuutuksella sidonnaisuuksien puuttumisesta;

23. pitää myönteisenä, että hallintoneuvosto tarkisti viraston eturistiriitoja koskevaa käytäntöä viimeksi kesäkuussa 2023 parantaakseen työsuhteen päättymisen jälkeisiä eturistiriitoja koskevaa käytäntöä; panee merkille, että toteutetut muutokset vahvistavat viraston entisten henkilöstön jäsenten työsuhteen päättymisen jälkeisten velvollisuuksien noudattamisen järjestelmällistä seurantaa viime vuosina annettujen Euroopan tilintarkastustuomioistuimen suositusten ja vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautusten mukaisesti;

24. panee merkille, että virasto julkaisee tiedot ylemmän johtonsa ja eturyhmien edustajien välisistä tapaamisista verkkosivustollaan;

25. pitää myönteisenä, että virasto otti vuoden 2022 aikana käyttöön uuden sähköisen välineen viraston työhön osallistuvien ulkoisten asiantuntijoiden vuosittaisten sidonnaisuuksia koskevien vakuutusten keräämistä ja arviointia varten, mikä lisäsi menettelyn luotettavuutta entisestään;

26. panee tyytyväisenä merkille, että hallintoneuvosto tarkisti viraston petostentorjuntastrategiaa viimeksi joulukuussa 2022 ja että siinä keskitytään viraston petostentorjuntakulttuurin ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä keskeisten käytäntöjen ja menettelyjen säännölliseen arviointiin; panee merkille, että strategialla vahvistetaan sisäistä korruptiontorjuntamekanismia siten, että siinä määritetään petostentorjuntaan liittyvät tehtävät ja vastuualueet sekä petoksiin puuttumisessa käytettävät keinot ja resurssit; on tyytyväinen, että viraston koko henkilöstö osallistui petostentorjuntakoulutukseen vuonna 2022; panee tyytyväisenä merkille, että virastolla on käytössä väärinkäytösten paljastajia koskevat ohjeet, jotta viraston työntekijät voivat ilmoittaa mahdollisista yleisen edun vastaisista toimista;

27. palauttaa mieliin, että viraston päätöksentekomenettelyt on suunniteltu selkeiksi ja avoimiksi ja varmistamaan tasapainoinen, perusteltuun tieteelliseen lähestymistapaan perustuva tulos; toteaa, että tiedot esimerkiksi viraston ja jäsenvaltioiden aikeista arvioida aineita tai luoda aineistoja ovat saatavilla verkossa, joten yrityksillä on pääsy tietoihin, joita ne tarvitsevat tietoon perustuvien liiketoimintapäätösten tekemiseen; panee lisäksi merkille, että akkreditoidut sidosryhmäorganisaatiot voivat osallistua tieteellisiin kokouksiin tarkkailijoina paitsi silloin, kun kokoukset on pidettävä suljetuin ovin liikesalaisuuksien vuoksi; panee merkille myös, että viraston tiedekomiteoiden pohdinnat, lausunnot ja päätelmät kirjataan lausuntoihin ja pöytäkirjoihin, jotka julkaistaan verkossa;

28. pitää tärkeänä lisätä viraston näkyvyyttä tiedotusvälineissä, internetissä sekä sosiaalisessa mediassa, jotta sen työtä tehdään tunnetuksi kansalaisten parissa;

Muita huomautuksia

29. pitää myönteisenä, että virasto hyväksyi kyberturvallisuuskäytännön ja suoritti kaikki tietojärjestelmät kattavan arvioinnin vuonna 2022; panee lisäksi merkille, että virasto on ottanut käyttöön mahdollisuuden biometriseen todennukseen ja parantanut turvallisuustoiminnan keskuksen näkyvyyttä sekä suorittanut häiriötilannetestausta datakeskusten välillä;

30. panee tyytyväisenä merkille, että virasto liittyi vuonna 2022 Euroopan komission julkisten hankintojen hallinnointivälineen (PPMT) kokeiluvaiheeseen kyseisen sähköisen hankintavälineen testaamiseksi (ennen sen täyttä käyttöönottoa vuonna 2023); panee merkille, että virasto oli jo ottanut käyttöön muita sähköisiä hankintavälineitä, kuten eTendering ja eSubmission, ja että se samaan aikaan vuonna 2022 uusi Cloudian eli (Suomen viranomaisten yhteishankintayksikön) Hanselin sähköisen hankinta-alustan tilauksensa, joten kaikki Hanselin kautta toteutettavat julkiset hankinnat on digitalisoitu kokonaan;

31. panee merkille, että virasto uusi ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän ja ISO 14001 -standardin mukaiset sertifiointinsa vuonna 2022; panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta tyytyväisenä merkille, että virasto kuuluu niihin virastoihin, jotka antavat vuotuisen ympäristöselonteon;

32. korostaa, että virasto on jatkanut toimiaan, joiden avulla pyritään luopumaan asteittain eläinkokeista Euroopassa siinä määrin kuin se on mahdollista nykyisen sääntelykehyksen puitteissa; panee merkille, että virasto edistää vaihtoehtoja eläinkokeille kolmella tavalla eli keskittymällä aineryhmiin erillisen strategian avulla, sijoittamalla kansainvälisiin toimiin, joilla edistetään vaihtoehtoja ja uusia lähestymismenetelmiä, ja asettamalla virastolla olevan tiedon saataville; kehottaa jälleen virastoa nopeuttamaan asteittaista luopumista; panee lisäksi merkille, että virasto tekee yhteistyötä komission ja muiden sidosryhmien kanssa tukeakseen komissiota etenemissuunnitelman kehittämisessä kemikaaleille tehtävien eläinkokeiden korvaamiseksi kokonaan;

33. on tyytyväinen siihen, että virasto on edelleen lisännyt julkista näkyvyyttään ja verkkoläsnäoloaan erilaisin toimenpitein, kuten täydentämällä ja päivittämällä useita verkkosivustonsa osioita, perustamalla neljän viraston yhteisen ”One Health One Environment” -nimisen Instagram-tilin ja olemalla aktiivinen sosiaalisessa mediassa; panee tässä yhteydessä merkille yleisen lisääntyneen medianäkyvyyden ja viraston sosiaalisen median mittaustiedoissa näkyvän kasvun vuodesta 2021 vuoteen 2022;

34. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 11. huhtikuuta 2024 antamaansa päätöslauselmaan ([6]).

([6]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0280.